

KONFERENCE PĚŠKY MĚSTEM 2025 UKÁZALA, JAK PROMĚNIT VIZE ZDRAVÝCH MĚST V REALITU

Mezinárodní konference Pěšky městem 2025, která se uskutečnila 19. května v Centru architektury a městského plánování v Praze, se letos nesla v duchu hesla „odvaha vykročit“. Pod touto větou se ale neskrývá jen výzva k akci, nýbrž i zkušenost – odvaha je totiž společným jmenovatelem všech, kteří dokázali měnit podmínky pro život ve svých městech k lepšímu. Akci uspořádala nezisková organizace Pěšky městem pod záštitou prezidenta České republiky a přinesla množství konkrétních inspirací ze zahraničí i Česka.

Politická vůle jako klíč k udržitelnému městu

Na konferenci vystoupili mimo jiné političky a politici z Helsinek, Bruselu, Bologni, Trnavy, Tábora nebo města Planá. Všichni sdíleli konkrétní příklady proměn veřejného prostoru a dopravního režimu, které vedly ke zdravějším, bezpečnějším a přívětivějším městům. A přestože každé město má jiné výchozí podmínky, ukázalo se, že základem je vždy politické rozhodnutí, odborné zázemí a schopnost efektivně komunikovat s veřejností.

Odvážná Bologna: Město, kde 30 km/h zachraňuje životy

Valentina Orioli, architektka, urbanistka a bývalá radní pro mobilitu v italské Bologni, představila koncept Città 30, který v červenci 2023 zavedl rychlostní limit 30 km/h na většině městských ulic. Bologna tím vyslala jasný signál: veřejný prostor patří všem, nejen automobilům. Výsledky? Žádné úmrtí chodce při dopravní nehodě během prvního roku fungování zavedených opatření, pokles emisí, nárůst cyklistiky a širší využití městské železnice. Vedle regulace

rychlosti investovalo město i do rozvoje infrastruktury – cyklostezek, tramvajových linek a zklidnění ulic v obytných čtvrtích.

Helsinky: Systematická práce a odvážná strategie

Náměstkyně primátora města Helsinky, odpovědná za oblast městského životního prostředí, Anni Sinnemäki popsala cestu finské metropole k uhlíkové neutralitě do roku 2030 v rámci strategie Carbon Neutral Helsinki 2030. Helsinky už nyní zavádějí důsledné rychlostní limity (většinou pod 30 km/h), podporují aktivní mobilitu dětí do škol a systematicky pracují na vytváření veřejných prostranství, která svou podobou podporují aktivní mobilitu. Jen 5 % dětí zde dnes dojíždí do školy autem. Sinnemäki zároveň upozornila, že důležitou roli hraje odolnost vůči politickým neúspěchům a dlouhodobá vize.

Brusel: Změna na úrovni celého regionu

Bruselský plán Good Move, který představil Kristof De Mesmaeker, ředitel úseku plánování a strategie města Bruselu v instituci Brussel Mobiliteit, ukázal, jak lze měnit mobilitu na úrovni celého regionu. Jeho cílem je redukce automobilové dopravy, zvýšení bezpečnosti a zkvalitnění života v obytných čtvrtích. Plán Good Move je komplexní a jeho výsledky jsou vidět již nyní: roste podíl aktivní dopravy a klesá intenzita provozu v obytných oblastech. Důraz je kladen také na participaci – zapojení veřejnosti je od počátku integrální součástí plánování.

Česká města: Hledání odvahy i podpory

Ve druhé části konference vystoupili zástupci měst Tábor, Planá, Úvaly a pražských městských částí. Popsali vlastní zkušenosti s realizací opatření, jako jsou školní ulice, omezení tranzitní dopravy nebo úpravy prostranství před školami. Mezi nejčastěji zmiňované překážky patřil nedostatek financí, časová náročnost projektů, složitá administrativa nebo obavy z reakcí veřejnosti.

A co se osvědčilo? Sdílení zkušeností, důvěra mezi vedením města a odborníky a především otevřená a včasná komunikace s veřejností. Participativní přístup se ukázal jako nezbytný jak pro úspěšnou realizaci změn, tak pro jejich dlouhodobé přijetí.

Odvaha vykročit – od vize k realitě

„Proměna veřejného prostoru, podpora pěší a cyklistické dopravy nebo zavádění školních ulic nejsou jednoduché kroky. Vyžadují mít jasnou vizi, politickou vůli, odborné zázemí i schopnost citlivé komunikace s veřejností. Především ale předpokládají odhodlání nevzdat to při prvním odporu,“ říká Petra Syrová, ředitelka organizace Pěšky městem, která akci uspořádala. Konference potvrdila, že „odvaha vykročit“ není jen heslem – je předpokladem skutečné změny. A že právě města, která tuto odvahu našla, se dnes stávají vzory pro ostatní. Jejich zkušenosti a výsledky ukazují, že zdravé, bezpečné a udržitelné město není utopií, ale dosažitelným cílem – pokud k němu vedou konkrétní kroky, nikoli jen slova.

Mgr. Eliška Vidomus
Pěšky městem, z. s.